

МОТИВИ

към проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба №Н-18/2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства

Наредба № Н-18 от 2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства (Наредба № Н-18/2006 г.) е издадена на основание чл. 118 от Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС) и чл. 9, ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

В проекта на Наредба са направени предложения за промени в нормативната уредба, които могат да бъдат систематизирани в следните пет основни групи:

I. Промени, свързани с лицата извършващи продажби/зарездания на течни горива

Основна причина за въвеждане на детайлно описание на използваните средства за измерване на разход в обекти с електронните системи с фискална памет (ЕСФП) е идентифицирането на обекти, в които се извършват проточвания на течни горива чрез разходомери и измервателни системи. Съществуващата нормативна уредба не предлага достатъчно възможности за детайлизиране на информацията, която постъпва в Националната агенция за приходите (НАП), без това да е свързано с извършване на проверка на място. В тази връзка с предлаганите промени се цели да се детайлизира информацията, която постъпва по дистанционната връзка в Националната агенция за приходите от ЕСФП, като по този начин ще се идентифицират обектите, в които се използват средства за измерване на разход – разходомери или измервателни системи.

С предложените промените в Наредба № Н-18 от 2006 г. се предвижда валидиране на уникалния контролен номер (УКН) на еАДД (акцизния данъчен документ) при подаване на данни за доставени количества течни горива по документ чрез ЕСФП, чрез баркод четец. Целта на направеното предложение е да се избегне въвеждане на номера на УКН от операторите в обекти с ЕСФП, които не са намерени в базата данни на НАП, както и да се повиши достоверността на информацията в програмен продукт „Фискални устройства с дистанционна връзка“, която се обменя с информационна система „Контрол на горивата“.

В тази връзка следва да се отбележи, че предложените промени са във връзка с осъществяването на контролната дейност на НАП в обекти, в които се използват ЕСФП. Получената допълнителна информация ще спомогне за повишаване на качеството на извършваните анализи, във връзка с контрола върху търговията с течни горива.

С предложените промени в раздел IV от Наредба № Н-18 от 2006 г. , по отношение на издаването само на един фискален бон за всяка продажба/зарезждане на течни горива на всеки отделен клиент, който може да включва продажба на повече от един артикул от различна данъчна група, се целят основно три ефекта, като два от тях имат пряка връзка за намаляване на сивата икономика в търговия и разпространението на течни горива.

1. Ограничаването на възможността за ползване на данъчен кредит от регистрирани по ЗДДС лица, чрез фактури за „фиктивни“ доставки.

В хода на контролната дейност на органите на НАП са установени случаи на зареждане на течни горива на един клиент, без да се издава фискален бон. На следващия клиент се издава фискален бон, като се включва и продажбата на предходния клиент. Чрез тази функционалност на ЕСФП се позволява на един клиент в обект за крайно разпространение на течни горива да се издаде фактура чрез наличната ЕСФП, за артикули от различни данъчни групи, които не са заплатени от получателя на фактурата. Именно това създава предпоставки за некоректно данъчно поведение от определени задължени лица. На следващо с предложените промени се цели и възпрепятстване ограничаването на правата на потребителите в обектите за крайно разпространение на течни горива.

2. Ограничаване възможностите на клиенти на бензиностанции да легитимират по-големи количества налични течни горива, които са получени от тях по друго направление - без заплатен акциз и/или недоказан произход.

3. Повишаване на качеството на информацията, подавана от ЕСФП към НАП.

Към момента е възможно да се направят повече от две зареждания на повече от едно превозно средство, т.е. на различни клиенти, без да се издаде документ за продажба (фискален бон) на всеки клиент, а като се издава документ който обединява продажбите. С получаването на достоверна данни ще бъде повишено качеството на извършваните анализи на търговската дейност на задължените лица, експлоатиращи обекти, в които има регистрирани и въведени в експлоатация ЕСФП.

С предложените промени в Наредба № Н-18 от 2006 г. се предвижда удостоверяването на данните, подавани в Национална агенция за приходите (НАП) от производители/вносители на ЕСФП, във връзка със задължението им да подават данни за сервизните техники, имащи право да извършват сервизна дейност на произведените от тях ЕСФП, преминали обучение и получили сервизен ключ, да става с Протокол за подадени и приети данни по предвидения с проекта образец. Изискването е необходимо за удостоверяване на постъпване на коректни данни в информационната система на НАП, като се предвижда да се отхвърлят некоректно попълнени данни. За лицата се предвижда 7-дневен срок от датата, на която е отказано приемането на данните, да подадат коректните данни.

С предложените промени в Наредба № Н-18 от 2006 г. се предвижда промяна и в реда за подаване на блок-схеми от лицата, използващи ЕСФП. Предлага се преди регистрацията на ЕСФП задължените лица да подават заявление за първоначална проверка на ЕСФП в Българския институт по метрология (БИМ) по образец, утвърден от неговия председател и публикуван на електронната страница на института, за извършване на проверка на място в обекта.

С предложените промени се създава допълнителна възможност за предоставяне на информация в НАП от лица, които не са крайни разпространители и използват ЕСФП в обекти за доставки/зареждане на течни горива чрез средства за измерване на разход „разходомери/измервателна система“.

Предвижда се в случаите на прекъсване на връзката/комуникацията между нивомерната измервателна система (НИС) и централното регистриращо устройство от една страна и между сонда и конзола на НИС от друга страна, ЕСФП да продължи да работи до 15 минути от прекъсването. В случай, че прекъсването не се възстанови до изтичане на 15-тата минута от момента на прекъсването, се предвижда системата да се блокира. В случай, че връзката/комуникацията се възстанови преди изтичането на 15-

тата минута от началото на прекъсването, работата на системата продължава, като се изпраща съответно съобщение за възстановяване на връзката. В случаите на блокиране на ЕСФП се предвижда единствено започнатите продажби да се приключат.

На следващо място с предложените промени в Наредба № Н-18 от 2006 г. се предвижда сервизните организации, когато подават данни в НАП, да подават данни освен за бензино- (газо-) колонки и за разходомерите/измервателните системи.

В проекта на Наредба № Н-18 от 2006 г. се предвижда, когато се подават данни при съобщение за доставка на гориво по документи от ЕСФП (31) към НАП при доставка, която се декларира с акцизен данъчен документ (АДД), данните да не се приемат, когато попълненият номер за АДД липсва в базата данни на НАП за АДД, подадени от агенция „Митници“. По този начин с предложената промяна ще се повиши верността на информацията в програмен продукт „Фискални устройства с дистанционна връзка“, която ще се обменя с информационна система „Контрол на горивата“.

С проекта на Наредба № Н-18 от 2006 г. се предвижда лицата, използващи ЕСФП, които не са предоставили блок-схема в НАП, да я предоставят в едномесечен срок от влизане в сила на промените.

Въвеждат се дефиниции на използваните в чл. 3, ал. 12 - ал. 14 от Наредба № Н-18/2006 г. различни видове съдове за съхранение/зареждане на течни горива: „Неподвижно прикрепени към земята резервоари“, „Подвижни резервоари“ и „Автоцистерни за превоз на течни горива“

С предложените промени в разпоредбата на чл. 16а, ал. 4 се предвижда, че въвеждането в експлоатация и регистрацията на ЕСФП в НАП да се извършват в присъствието на контролните органи от НАП и БИМ. В тази връзка се предлага промяна и по отношение на образца на свидетелство за регистрация на ЕСФП като са добавени имена и подписи на органите на НАП и БИМ.

Необходимите разходи за реализиране на проекта на наредба ще бъдат в рамките на утвърдения бюджет на Националната агенция за приходите.

Предложените промени в Наредба № Н-18/2006 г. няма да доведат до значителни разходи за лицата по чл. 3 от Наредба № Н-18/2006 г. Промените касаещи редът и начина на деклариране в НАП от лицата, които не са крайни разпространители и използват ЕСФП в обекти за доставки/зареждане на течни горива чрез средства за измерване на разход (разходомери и/или измервателни системи) няма да доведат до допълнителни разходи за тях, тъй като към момента същите използват тези средства за измерване на разход.

II. Промени свързани с реда за извършване на сторно операции

С предложения проект на Наредба № Н-18 от 2006 г. се предлагат промени, които са свързани с реда за извършване на сторно операции. Проектът на Наредба № Н-18 от 2006 г. предвижда да се извършват сторно операции чрез фискалното устройство (ФУ) или интегрираната автоматизирана система за управление на търговската дейност (ИАСУТД). С предложените промени се предвижда корекция при рекламация или връщане на стока, или поради операторска грешка, след приключена сметка на клиента (сторно операция), да се документира чрез ФУ или ИАСУТД. В тази връзка се предвижда сторно операцията при операторска грешка да се извършва не по-късно от последния ден на месеца, в който е допусната, а по отношение на сторно операция при връщане/рекламация на стока да се документира в момента на връщане на сумата на клиента. С предложените промени се предвижда в случаите при

извършване на сторно операция да се извършва и проверка за касова наличност във ФУ/ИАСУТД, като не се допуска извършване на сторно операция при недостатъчна касова наличност.

В тази връзка с предложените промени, регламентиращи различни видове сторно операции от ФУ/ИАСУТД се цели получаване на по-детайлна информация за регистрираните и натрупаните обороти от продажби на задължените лица. Данните ще спомогнат и за повишаване на качеството на извършваните последващи анализи на търговската дейност в НАП.

III. Въвеждане на изисквания към използваните в търговските обекти софтуери за управление на продажбите в търговските обекти, както и към лица – производители/разпространители и потребители на такива софтуери.

В голяма част от търговските обекти в страната се използват информационни системи /софтуери/ за управление на търговската дейност, които управляват въведените в експлоатация в обекта чрез ФУ. Към момента нормативната уредба предвижда изисквания единствено към използваните в търговските обекти ФУ, но не и към софтуерите, управляващи тяхната дейност. Това дава възможност в софтуерите да се вграждат функционалности, позволяващи при приключването на продажба да не се подава команда към ФУ за отпечатване на фискален бон /ФБ/, а от нефискално устройство се разпечатва и предоставя на клиента бон, имитиращ фискалния. По този начин, чрез функционалността на софтуера се дава възможност на задължените лица да отклоняват от фискализация част от оборотите от извършваните в обектите продажби. При извършваните от НАП контролни производства е установено, че процентът на укрития оборот в обекти, в които се използват софтуери за управление на продажбите, се движи в рамките на 30% - 70%. Зачестяват също така и случаите на използване от страна на задължените лица на различни способности за манипулиране на информацията, създавана от софтуерите, включително и нейното изтриване от устройствата, с които работи софтуера. Понякога тази информация се съхранява на отдалечен сървър или в компютърен „облак“, като при извършване на проверка задължените лица твърдят, че нямат достъп до тази информация и не могат да я предоставят на органите по приходите.

С предложените промени в Наредба № Н-18/2006 г. се въвеждат изисквания към софтуерите за управление на продажбите в търговските обекти, целта на които е да се предотврати възможността за укриване на обороти от продажби в търговски обекти посредством вградена в софтуера функционалност.

На следващо място с предложените промени се въвеждат и изисквания към производители/разпространители и потребители на софтуери за управление на продажбите в търговските обекти:

- всеки производител/разпространител на такъв софтуер се предвижда да декларира по електронен път пред НАП, че произвежданият/дистрибутираният от него софтуер отговаря на изискванията на Наредба № Н-18/2006 г. , както и ще подава допълнителна информация за софтуера, посочена в приложение към Наредбата. Съгласно предложените промени се предвижда декларирането да се извършва чрез електронна услуга, достъпна през портала за електронни услуги на НАП след идентифициране с електронен подпис. Предвижда се НАП да поддържа публичен списък на софтуерите, за които производител/разпространител е декларирал съответствие с посочените в Наредбата изисквания.

- лицата се задължават да използват в търговските обекти само софтуер, за който е декларирано съответствие с изискванията на Наредбата. Чрез електронна услуга, достъпна през портала за електронни услуги на НАП след идентифициране с електронен подпис, потребителите на софтуера ще подават към НАП информация за използвания в обекта софтуер - съгласно приложение към Наредбата. Въвеждат се задължения към потребителите на софтуера за съхраняване на създаваната от него информация и осигуряване на органите по приходите на достъп до нея и до всички устройства, с които работи софтуера.

Предлаганите изменения в Наредба № Н-18/2006 г. ще засегнат задължените лица, използващи софтуери за управление на продажбите в собствени или наети търговски обекти. По данни от информационна система „Фискални устройства с дистанционна връзка“, към момента в 20 331 обекта се използват фискални принтери, съответно софтуери за управление на продажбите. Следва да се има предвид, че броят на обектите е със сигурност по-голям, тъй като повечето одобрени типове електронни касови апарати с фискална памет позволяват работа и в режим „Фискален принтер“.

По отношение на разходите на потребителите за привеждане на използваните от тях софтуери в съответствие с изискванията на Наредба № Н-18/2006 г. може да се очаква, че част от производителите им ще предоставят новата функционалност на своите клиенти под формата на актуализация на съществуващата версия на софтуера, без да се изисква допълнително заплащане извън абонамента. За потребителите на ERP-системи, които са малка част от всички потребители на софтуери за управление на продажбите, се очаква тези разходи да са съществени, но към момента не може да се даде оценка за техния размер.

С въвеждането на изискванията към софтуерите, към техните производители/разпространители и потребители, ще се постигне повишаване на фискалната дисциплина и спазването на данъчно-осигурителното законодателство от лица, извършващи дейност в търговски обекти, както и намаляване на дела на сивата икономика в този сектор.

IV. Промени, свързани с лицата, които извършват продажби на стоки чрез електронен магазин

С предложените промени в Наредба № Н-18/2006 г. се въвеждат изисквания към лица, които извършват продажби на стоки/услуги чрез търговски обект – електронен магазин. Предвижда се българските задължени лица – собственици на електронни магазини, чрез електронна услуга, достъпна през портала за електронни услуги на НАП, да подават към НАП информация, посочена в приложение към Наредба № Н-18/2006 г. Към момента в преобладаващата част от електронните магазини няма информация за търговеца, извършващ продажби чрез него. Целта на предложените промени е НАП да разполага с информация кое лице извършва търговска дейност чрез електронния магазин, както и да поддържа публичен списък, в който всяко лице ще може да се извършва справка за собственика на определен електронен магазин. В организирана от НАП медийна кампания ще бъде популяризирана възможността за извършване на проверка в сайта на Агенцията за собствениците на електронни магазини, което ще повиши и защитата на потребителите при пазаруване в интернет и намали сивия сектор в интернет търговията.

Предложените промени няма да доведат до извършване на значителни разходи от страна на собствениците на електронни магазини, доколкото подаването на данните

ще се извършва по електронен път и ще е необходимо единствено съответния търговец да разполага с електронен подпис.

V. Други изменения

С предложените промени в Наредба № Н-18/2006 г. се предвижда, в случаите когато едно лице има одобрена за обект ИАСУТД и открива следващ обект, в който продажбите ще се регистрират и отчитат чрез същата одобрена система, заявка-декларация да се подава за всеки нов търговски обект поотделно, като в този случай няма да се изисква подаване на документите, които вече са предоставени при първоначалното одобряване на ИАСУТД.

На следващо място с предложените промени е регламентиран ред за документиране на доставки чрез фискално устройство, на лекарства за които има частично или пълно плащане по линия на Националната здравноосигурителна каса.

С предложените промени в Наредба № Н-18/2006 г. се въвеждат изисквания към производителите/вносителите на фискални устройства да разработят и предоставят на НАП процедура за извличане на структурирана информация от КЛЕН чрез USB-порт съгласно приложение към Наредбата.

Целта на предложените промени е да се осигури възможност органите по приходите да извършват анализ в хода на контролни производства на информацията, съдържаща се във всички разпечатвани през ФУ и отразени в КЛЕН фискални и служебни бонове.

Предложеният проект на акт няма да доведе до пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет.

С проекта на наредба не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз.

Предложения проект на наредба е публикуван на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации съгласно разпоредбата на чл. 26 от Закона за нормативните актове.